

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Α΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

**ΕΚΘΕΣΗ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ**

«Οδική βοήθεια οχημάτων»

Ι. Γενικές Παρατηρήσεις

Με το προτεινόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νοσχ θεσπίζεται το νομοθετικό πλαίσιο για την παροχή υπηρεσιών οδικής βοήθειας σε οχήματα.

Η άσκηση της δραστηριότητας αυτής διέπεται σήμερα από κανονιστικά κείμενα και συγκεκριμένως από τις διατάξεις της καταργούμενης με το άρθρο 15 του παρόντος Νοσχ Υπουργικής Απόφασης Α2/39773/6957 της 7.11.1991 «Άδειες κυκλοφορίας Φ.Ι.Χ. αυτοκινήτων για παροχή οδικής βοήθειας» (που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 18 του ν. 1959/1991 «Για τις οδικές μεταφορές, τις επικοινωνίες και άλλες διατάξεις»), του π.δ. 103/1990 «Συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας 84/641/ΕΟΚ για την τροποποίηση όσον αφορά ιδίως στην τουριστική βοήθεια, της Πρώτης Οδηγίας (73/239/ΕΟΚ) για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων, που αφορούν στην ανάληψη πρωτασφαλιστικής δραστηριότητας εκτός των ασφαλίσεων ζωής και την άσκησή της», του ν.δ. 400 της 15/17.1.1970 «Περί ιδιωτικής Επιχειρήσεως Ασφαλίσεως», αλλά και από διατάξεις που ρυθμίζουν ειδικότερα ζητήματα της παροχής οδικής βοήθειας και βρίσκονται διάσπαρτες σε πλήθος νομοθετικών ή κανονιστικών κειμένων, όπως λ.χ. στο άρθρο 14 του ν. 2867/2000 «Οργάνωση και λειτουργία των τηλεπικοινωνιών και άλλες διατάξεις», στο άρθρο 34 του ν. 2963/2001 «Οργάνωση και λειτουργία των δημόσιων επιβατικών μεταφορών με λεωφορεία, τεχνικός έλεγχος οχημάτων και ασφάλεια χερσαίων μεταφορών και άλλες διατάξεις» και στο άρθρο μόνο της Υ.Α. 2515/5/18α/1993 «Καθορισμός λεπτομερειών για την απομάκρυνση των οχημάτων που εγκα-

2

ταλείπονται στον τόπο του ατυχήματος».

Το υπό ψήφιση Νοσχ αποτελείται από δεκαέξι άρθρα. Αναλυτικότερα:

Στο άρθρο 1 καθορίζεται η έννοια ορισμένων βασικών όρων που χρησιμοποιούνται στις διατάξεις του παρόντος Νοσχ, ενώ στο άρθρο 2 προσδιορίζονται κυρίως οι υποχρεώσεις των επιχειρήσεων οδικής βοήθειας και παρέχεται η δυνατότητα περαιτέρω ρύθμισης αυτών των προϋποθέσεων με κοινή υπουργική απόφαση. Επίσης, καθορίζονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι ημεδαπές και αλλοδαπές ασφαλιστικές επιχειρήσεις ζημιών δύνανται να παρέχουν υπηρεσίες οδικής βοήθειας (άρθρο 3) όπως και οι προϋποθέσεις και οι όροι ίδρυσης και λειτουργίας των αυτόνομων πανελλαδικών και των μεικτών επιχειρήσεων και των συνεργατών οδικής βοήθειας (άρθρα 4 έως 6). Στη συνέχεια, το άρθρο 7 ορίζει τον κατά νομό απαιτούμενο αριθμό των ειδικών φορτηγών αυτοκινήτων που υποχρεούνται να διαθέτουν οι επιχειρήσεις οδικής βοήθειας βαρέων οχημάτων, ενώ με τις διατάξεις των άρθρων 8 και 9 ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στη διαδικασία παροχής οδικής βοήθειας εντός και εκτός Ελλάδας από τις ελληνικές επιχειρήσεις οδικής βοήθειας. Ακολούθως, με το άρθρο 10 κατοχυρώνεται, υπό προϋποθέσεις, η ελεύθερη διαμόρφωση του ύψους του ασφαλιστρού και η απαγόρευση της δωρεάν προσφοράς οδικής βοήθειας και της διαφήμισής της, και στο άρθρο 11 απαριθμούνται ιδίως τα στοιχεία που κατ' ελάχιστον πρέπει να περιέχουν οι συμβάσεις οδικής βοήθειας και ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη χρονική ισχύ των συμβάσεων αυτών. Ακόμα, προβλέπεται η δυνατότητα σύναψης σύμβασης παροχής οδικής βοήθειας σε στόλους οχημάτων νομικών προσώπων από επιχείρηση οδικής βοήθειας (άρθρο 12), ορίζεται ρητώς ότι ο αριθμός των χορηγούμενων αδειών κυκλοφορίας Φορτηγών Ιδιωτικής Χρήσης οχημάτων από τις οικείες υπηρεσίες είναι απεριόριστος και καθορίζονται περιοριστικώς οι περιπτώσεις στις οποίες απαγορεύεται η χορήγηση αδειών κυκλοφορίας σε επιχειρήσεις (άρθρο 13). Ακολούθως, με τις διατάξεις του άρθρου 14 θεσπίζονται οι παραβάσεις που αφορούν στην οδική βοήθεια οχημάτων και τα σχετικά διοικητικά πρόστιμα, και προσδιορίζονται τα αρμόδια όργανα που τα επιβάλλουν. Τέλος, με το δέκατο πέμπτο άρθρο εξουσιοδοτούνται οι αρμόδιοι Υπουργοί για τον καθορισμό με κοινή υπουργική απόφαση των οργάνων και των διαδικασιών ελέγχου των ελληνικών επιχειρήσεων οδικής βοήθειας οχημάτων.

II. Παρατηρήσεις επί των επιμέρους άρθρων του Νοσχ

1. Επί του άρθρου 2

α) Με το άρθρο 2 στοιχ. 4 περ. η) ορίζεται ότι «οι επιχειρήσεις δικαιούνται να διαθέτουν απεριόριστο αριθμό παντός είδους οχημάτων, που κυκλοφο-

ρούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση». Επειδή η ανωτέρω διατύπωση θα μπορούσε να ερμηνευθεί κατά τρόπο, ώστε στη σχετική ρύθμιση του Νοσχ να συμπεριλαμβάνονται και οχήματα που κυκλοφορούν περιστασιακώς στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν θα ήταν άσκοπη η αντικατάσταση της φράσης: «που κυκλοφορούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση» από τη φράση: «που είναι εφοδιασμένα με άδεια κυκλοφορίας κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

β) Η διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. 9 θα ήταν προτιμότερο να αναδιατυπωθεί ως εξής: « Χρησιμοποιούν [...] και αυξάνουν [...]».

γ) Δεδομένου ότι στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. 14 χρησιμοποιείται το αρκτικόλεξο «Φ.Ι.Χ.» χωρίς να έχει προηγηθεί η παράθεση των αντίστοιχων όρων, θα μπορούσαν εν προκειμένω να γραφούν, αντί αυτού, οι όροι: «Φορητά Ιδιωτικής Χρήσης» αυτοκίνητα.

2. Επί του άρθρου 3 παρ. 1

Συμφώνως προς την παρ. 1 του άρθρου 3 «Όλες οι ημεδαπές και αλλοδαπές ασφαλιστικές επιχειρήσεις ζημιών, οι οποίες δραστηριοποιούνται [...] στον κλάδο 18 Βοήθεια, μπορούν να προσφέρουν [...]». Θα ήταν ενδεχομένως προτιμότερο να αντικατασταθεί η διατύπωση: «στον κλάδο 18 Βοήθεια» από τη διατύπωση: «στον κλάδο βοήθειας» ή «στον κλάδο εργασιών με τίτλο «Βοήθεια» του άρθρου 13 περ. 1.Α.18. του ν.δ. 400/1970».

3. Επί του άρθρου 3 παρ. 6

α) Στο άρθρο 3 παρ. 6 περ. β) ορίζεται ότι, μεταξύ των υποχρεώσεων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που παρέχουν οδική βοήθεια, συγκαταλέγεται και η κατάθεση καταστάσεων «[...] με τους αριθμούς κυκλοφορίας των οχημάτων που διαθέτουν άνω των τεσσάρων (4) τόνων [...]». Η διάταξη αυτή θα μπορούσε ενδεχομένως να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Καταστάσεις με τους αριθμούς κυκλοφορίας των οχημάτων μεικτού βάρους άνω των τεσσάρων (4) τόνων [...]». Διατύπωση η οποία εξ άλλου ακολουθείται και στο άρθρο 2 στοιχ. 4, όπου ορίζεται ότι οι επιχειρήσεις οδικής βοήθειας πρέπει να διαθέτουν «οχήματα [...] μεικτού βάρους άνω των τεσσάρων (4) τόνων». Ανάλογη αναδιατύπωση θα μπορούσε να λάβει χώρα και στις παρόμοιες διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 2 περ. γ), 2 στοιχ. 14, 4 παρ. 2 περ. β), 5 παρ. 6 περ. β) και 6 παρ. 2 περ. β), όπου γίνεται αντίστοιχη αναφορά σε οχήματα ορισμένου μεικτού βάρους.

β) Η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 6 εδάφιο ενδέκατο ορίζει ότι ο έλεγχος από την αρμόδια δημόσια υπηρεσία των εγγράφων που πρέπει να καταθέτουν οι ασφαλιστικές εταιρίες, ώστε να διαπιστωθεί η νομιμότητα των δραστηριοτήτων τους, «περατώνεται μέχρι την 30η Νοεμβρίου του ίδιου έτους». Η προθεσμία που καθορίζεται με τη διάταξη αυτή έχει ενδεικτικό χα-

ρακτήρα (βλ. και άρθρο 10 παρ. 5 του ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις»), το δε διοικητικό όργανο εκδίδει εγκύριως τη διοικητική πράξη (διαπιστωτική εν προκειμένω) ακόμα και μετά το πέρας της προθεσμίας έκδοσής της (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 12η εκδ., εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 2007, σελ. 161). Το διοικητικό όργανο οφείλει πάντως να ασκήσει τη σχετική αρμοδιότητά του εντός εύλογου χρόνου (βλ. άρθρο 2 ΚΔΔ/σίας και ΣτΕ 3363/2004, ΣτΕ 716/1998).

4. Επί του άρθρου 4 παρ. 2 και 3

Το άρθρο 4 του προς ψήφιση Νοσχ προβλέπει τις διαδικασίες που απαιτούνται προκειμένου επιχείρηση να λάβει άδεια αυτόνομης πανελλαδικής επιχείρησης οδικής βοήθειας οχημάτων. Συγκεκριμένως, ορίζεται ότι σε πρώτο στάδιο η ενδιαφερόμενη επιχείρηση οφείλει να καταθέσει ορισμένα δικαιολογητικά έγγραφα ενώπιον της αρμόδιας δημόσιας υπηρεσίας, η οποία «εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κατάθεσή» τους χορηγεί στην αιτούσα επιχείρηση προσωρινή άδεια χρονικής διάρκειας τριών μηνών. Εντός δύο μηνών από τη χορήγηση της προσωρινής άδειας η επιχείρηση οφείλει να καταθέσει ορισμένα νέα δικαιολογητικά έγγραφα. Στο δε τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 4 ορίζεται ότι «Μετά την κατάθεση [των] δικαιολογητικών, χορηγείται από την υπηρεσία άδεια αυτόνομης πανελλαδικής επιχείρησης οδικής βοήθειας οχημάτων αορίστου χρόνου». Δεδομένου ότι δεν προβλέπεται σχετικός χρονικός περιορισμός για τη χορήγηση της άδειας αορίστου χρόνου εκ μέρους της αρμόδιας υπηρεσίας, θα μπορούσε ενδεχομένως να τεθεί στη διοίκηση ορισμένη προθεσμία για την έκδοση της ανωτέρω άδειας, όπως εξ άλλου έχει τεθεί και για την έκδοση της προσωρινής άδειας.

5. Επί του άρθρου 10 παρ. 2 και 3

Με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 10 ορίζεται ότι «Απαγορεύεται η δωρεάν προσφορά οδικής βοήθειας οχημάτων από οποιασδήποτε μορφής και είδους επιχείρηση οδικής βοήθειας που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα [...]». Συναφώς επισημαίνεται ότι έχει νομολογιακώς κριθεί πως «η πρακτική της δωρεάν ή κάτω του κόστους παροχής οδικής βοήθειας από ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όταν καταρτίζεται σύμβαση ασφάλισης αστικής ευθύνης από αυτοκίνητο, είναι αθέμιτη [...], είτε ως πρόσθετη παροχή, είτε ως υποτίμηση ή πώληση κάτω του κόστους» (ΠολΠρωτΘεσσ 14944/1997, ΕΕμπΔ 1997, σελ. 802, ΜονΠρωτΑθ 17500/1993, ΝοΒ 1994, σελ. 678). Και αυτό, διότι στην έννοια του αθέμιτου ανταγωνισμού περιλαμβάνεται και η χορήγηση από τις επιχειρήσεις, προς προώθηση των πωλήσεων προϊόντος ή υπηρε-

σίας δωρεάν, πρόσθετης παροχής διαφορετικής από την κύρια παροχή, όταν η αξία της πρόσθετης παροχής είναι υπέρμετρη σε σχέση με την κύρια παροχή και είναι έτσι ικανή να επηρεάσει τον καταναλωτή για την αγορά της κύριας παροχής (βλ. και contra την από 7.10.1996 γνωμοδότηση του Ν.Κ. Ρόκα, ΕΕμπΔ 1997, σελ. 809, και τις παρατηρήσεις της Α. Μικρουλέα στην απόφαση ΠολΠρωτΘεσσ 14944/1997, ΕΕμπΔ 1997, σελ. 821).

Περαιτέρω, με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 10 του Νοσχ ορίζεται ότι «Για την τήρηση των όρων του παρόντος άρθρου αρμόδια να αποφασίσει είναι η Επιτροπή Ανταγωνισμού». Η απόδοση τέτοιας αρμοδιότητας στην Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι δυνατόν να δημιουργήσει προβληματισμό, καθώς δεν είναι σαφές στο πλαίσιο ποιας διαδικασίας του ν. 703/1977 η Επιτροπή Ανταγωνισμού θα ασκεί αυτή την αρμοδιότητα.

Αθήνα, 26.2.2008

Οι εισηγητές
Χαραλάμπης Χ. Κύρκος
Επιστημονικός Συνεργάτης
Μαριάνθη Καλυβιώτου
Ειδική Επιστημονική Συνεργάτις

Ο προϊστάμενος του Τμήματος
Ευρωπαϊκών Μελετών
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Επ. Καθηγητής του
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών